

SORUN ŐEYTAN PUTİN!

24 Mayıs 2022 itibarıyla, **Ukrayna Savaşı** başlayalı üç ay geçti. Daha ilk günden yazmış ve ekranlarda anlatmıştık; “**Bu savaş uzun soluklu olarak planlandı ve kolay kolay da bitmeyecek**” diye. Aslında **Ukrayna Savaşı** baştan engellenebilirdi ama engellenmedi, hatta önü açıldı ve imkân olmasına rağmen durdurulmuyor. Lafı dolandırmadan açık olarak söyleyelim; bu savaş engellemeyen de durdurmuyan ve hatta değirmenine su taşıyan da **ABD**'dir.

ABD açısından bu savaşın sürdürölmek istenmesindeki amaç; küresel hedeflerine ulaşmak için **Ukrayna** üzerinden **Rusya**'yı zayıflatmak, bu kapsamda iktidar değişikliğine yönelik olarak **Putin**'i şeytanlaştırmak, müteakip hedef olan **Çin** için dünyayı kutuplaştırmak, **İkinci Soğuk Savaş**ı tırmandırmak ve **Batı** dünyasını kendi arkasında dizayn etmektir.

Rusya Tuzaęa Düştü

Tabii ki **Rusya**'nın **Ukrayna** gibi egemen bir ülkenin topraklarını hangi gerekçeyle olursa olsun istila etmeye kalkması kabul edilemez ve uluslararası hukukun ağır şekilde ihlalidir. Ama gerçeğin altını çizmek, savaşın yıkıcı sonuçlarını değiştirmiyor ki! Kaldı ki; bu yolu daha önce **ABD** açtı. 2003'de **ABD** hangi yetkiyle **Irak**'a müdahale etti, toprak bütünlüğünü ve sınırlarını yok saydı? **ABD** askeri Őu anda hangi yetkiyle **Suriye**'de? **Libya**'nın da toprak bütünlüğü ve egemenliği yok sayıldı. Bunlar uluslararası hukukun ihlali değil miydi? **Ermenistan**, **Azerbaycan** topraklarının yüzde 20'sini 30 yıl boyunca işgal altında tuttu, **ABD** ve **Batı**'nın sesi çıktı mı? Demek ki; bu işler hangi taraftan bakıldığına göre değişiyor.

Rusya, **Ukrayna Savaşı** ile tuzağa düştü veya düşüröldü. **Rusya** ya **ABD**'nin küresel olarak kendine biçtiği rolü kabullenecekti ya da er veya geç bu role itiraz edecekti. **Rusya**'nın **Ukrayna** hamlesi bu itirazın bir sonucuuydu. Küresel oyun kurucu **ABD**, **Rusya** için liberal ekonomik düzene entegre edilmiş, enerji, hammadde, tahıl tedarikçisi ve **Batı**'nın ürettikleri için pazar olan, yüzünü **Batı**'ya sırtını **Çin**'e çeviren, nihai olarak **Çin**'e karşı da kullanılması planlanan, **NATO**'nun büyümesine itiraz etmeyecek bir ülke rolü biçti.

Putin Role Razi Olmadı

Putin bu role razı olmadı. **Rusya**'nın **Gürcistan**, **Suriye**, **Kırım** ve **Libya** hamleleri de bu itirazın sonuçlarıydı. Bugün **Ukrayna**'da yaşananları ve nedenlerini anlayabilmek için 1990'lı yılların ikinci yarısından itibaren **ABD** tarafından her alanda yapılan yatırımları, 2004'deki **Turuncu Devrimi** ve 2014'deki **Meydan Darbesi**'ni de içine alan resmi geniş açıdan görmek lazım. **Rusya** ya kabullenecekti ya da uzun zamandır kurgulanan bu tuzağın içine düşecekti. **Rusya** bunun tuzak olduğunu sonradan fark etti ama iş işten geçmiş ve geri adım atma şansını kaybetmişti. Bir bakıma 1941'de, **Japonya**'ya karşı kurulan tuzak gibi! Önce **Japonya**'ya petrol ambargosu uyguladılar, sonra onu **Pearl Harbor** baskınına yapması için provoke edip, arkasından işini bitirdiler.

Aynen ilaçların yan etkileri gibi **Ukrayna Savaşı**'nın de kısmen öngörülen, kısmen de öngörülemeyen ama zaman ilerledikçe daha da derinleşeceği anlaşılan küresel yan etkileri var ve sonuçları olacak. Bu da savaşın planlandığı halde uzun soluklu olarak devamını engelleyebilecek gelişmelere neden olabilecektir. **ABD, Ukrayna Savaşı** ile başlangıç olarak her alanda kazandı ve ara hedeflerine ulaştı. **Putin** de bir şekilde devrilir ve yeni yönetim üç aşağı beş yukarı **ABD**'nin **Rusya** için öngördüğü küresel rolü kabullenirse, görev başarıyla tamamlanmış olacak ama olan da **Ukrayna**'ya ve **Ukraynalılara** olacak!

Savaş Uzarsa Ne Olacak?

Ukrayna Savaşı uzadıkça her alanda küresel etkileri artacak, dayanılmaz ve katlanılmaz boyutlara ulaşabilecektir. Bu gelişmeler, ister istemez hem **ABD** liderliğindeki **Batı**'da hem de küresel çapta tepkilere de neden olacaktır. Savaşın yayılması ve nükleer silah kullanma eşliğine gelmesi riski de cabası.

Ukrayna Savaşı birçok şeyi tetikledi. **AVM**'lerde ve marketlerde yemeklik yağların azalması ve fiyatlarının artması, insanların benzin istasyonlarında daha fazla para ödemek zorunda kalması, gübre fiyatlarının pahalalanması ve bunun ister istemez yiyecek fiyatlarının yükselmesine neden olması, sığınmacı krizi, yeni müttefik arayışları, silahlanma yarışı ve milli gelirden savunmaya ayrılan payların artması, işsizlik, faizlerin artması ve hızına yetişilemeyen enflasyon da dâhil, yok yok!

Açlık Tehlikesi Var

Rusya ve **Ukrayna** özellikle **Ortadoğu** ve **Afrika** ülkeleri için buğday, arpa, mısır ve yemeklik yağ ihracatçısıdır. **Rusya** aynı zamanda gübre, doğalgaz ve petrol de üretiyor. Savaş süresince **Rusya**'nın **Ukrayna**'ya ve **Karadeniz**'deki limanlarına yönelik ablukası ile **Rusya**'ya uygulanan yaptırımlar; bu kritik malların akışında kesintilere, tedarik zincirinin kopmasına neden oluyor ve gıda ve doğalgaz fiyatlarının artması da milyonlarca insanı açlığa ve kıtlığa itiyor.

Ortadoğu ve **Afrika** ülkelerinde ayçiçek yağı ve buğday fiyatları çok yükseldi. Temel gıda maddeleri fiyatlarında geçen yıla göre üç kattan fazla artış olan ülkeler var. **Mısır**, tahıl rezervlerini korumak için un, makarna ve mercimek gibi ürünlerin ihracatını yasakladı ve ekmeğin fiyatını sabitledi. **Güney Amerika**'da, **Peru**'da savaşın gıda, gübre ve yakıt maliyetleri üzerindeki etkisi, siyasi krizi tetikledi.

Savaş Radikal Değişimlere Neden Oluyor

Avrupa'da büyük bir sığınmacı krizi meydana geldi. **Ukrayna**'da yaklaşık 14 milyon insan evini barkını terk etmek, 6 milyon insan da ülkesinden ayrılmak zorunda kaldı. **Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği**, yaklaşık olarak 8 milyon insanın daha **Ukrayna**'yı terk edebileceğini öngörüyor. **Polonya** yaklaşık olarak 3,5 milyon, **Romanya** 1 milyon ve sığınmacılara geleneksel olarak karşı olan **Macaristan** ise 600 bin **Ukraynalı** sığınmacıyı kabul etmek zorunda kaldı. **Avrupa**'nın en fakir ülkelerinden biri olan **Moldova**'da bile 600 bine yakın sığınmacı var ve bu sayı ülke nüfusunun neredeyse altıda biri.

Bu savaş bazı radikal değişimlere de neden oluyor. **İkinci Soğuk Savaş**ı tırmandırıyor, kutuplaşmayı artırıyor, **Rusya** ve **Çin**'i daha fazla yan yana ve kader birliği yapar hale

getirecek gelişmelerin önünü açıyor. **İsveç** ve **Finlandiya** gibi geleneksel olarak tarafsızlık politikası gütmüş ülkeleri bile **NATO**'ya girmek için başvuru yapar hale getiriyor, **Moldova** ve **Gürcistan** güvenliğini **Avrupa Birliği**'nde görüyor. Savaş **NATO**'yu da canlandırdı ve dünyanın dört bir yanındaki ülkeler askeri harcamalarını arttırdı.

Her Şey Planlandığı Gibi Gitmeyecek

Sonuç olarak; **Ukrayna Savaşı**'nın küresel çapta gıda güvenliği, enerji, sığınmacılar, jeopolitik hareketlilik, silahlanmaya ayrılan kaynakların artması, ekonomik durum, pahalılık, enflasyon ve faizlerin yükselmesi gibi birçok alanda etkileri oldu ve bu etkiler daha da artacak gibi. Bu etkiler, savaşın planlandığı gibi uzun soluklu olarak sürmesini de engelleyici nitelikte. Bakalım bu savaşa dünya ne kadar daha dayanabilir, hep beraber göreceğiz.

Bu gelişmeler zaman içinde **NATO** içinde çatlamaya, **ABD**'ye karşı **Avrupa**'dan ve yerküremizin farklı yerlerinden farklı seslerin çıkmasına da neden olabilecektir. Bu da **ABD** içinde büyük bir rahatsızlığa neden olacaktır. **Biden**'a olan kamuoyu desteği de azalmaktadır. **ABD**'de 8 Kasım 2022'de yapılacak ara seçimi **Demokratların** kaybedeceği ve 5 Kasım 2024'deki başkanlık seçimlerini **Cumhuriyetçilerin** alacağı, eski başkan **Trump**'ın ara seçimlerin sonucuna göre tekrar aday olabileceği değerlendirilmektedir. Yani **Ukrayna Savaşı**'nın ilk üç ayı **Biden** yönetiminin istediği gibi sonuçlansa da savaşın uzamasının **ABD** dâhil tüm dünyada tam tersi gelişmelere neden olabileceği gözden uzak tutulmamalıdır.

Türker ERTÜRK